

Primeraná náhrada za neužívanie svojho (spolu)vlastníctva

Adequate compensation for not using (joint) ownership

JUDr. Dalibor Vyhnálik, Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva

Ústav súkromného práva

Advokátska kancelária Blaha, Erben a partneri

Anotácia

Príspevok sa primárne zaoberá problematikou nároku spoluvlastníka (spoluvlastníkov), ktorý vec neužíva, nechce alebo nemôže užívať, vo vzťahu k spoluvlastníkovi (spoluvlastníkom), ktorý vec užíva, eventuálne ktorý inému spoluvlastníkovi v užívaní bráni, z pohľadu rozhodovacej praxe súdov.

Annotation

The contribution deals with the issue of the claim of the co-owner (s) who does not use the thing, does not want to use, can not use in relation to the co-owner (co-owners) who uses the thing, possibly prevents another co-owner from using (detaining detention, etc.) from the point of view of decision-making practice courts.

Kľúčové slová

spoluvlastníctvo, právo na primeranú náhradu, vydanie bezdôvodného obohatenia

Key words

co-ownership, right to adequate compensation, issue of unjust enrichment

I. Úvod

Občiansky zákonník vychádza z vymedzenia podielového spoluvlastníctva ako **spoluvlastníctva ideálneho**, keďže výška spoluvlastníckeho podielu neodráža konkrétnu reálnu časť veci, ale iba mieru, ktorou sa jednotliví spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.^[1] Takéto chápanie podielového spoluvlastníctva potvrdila aj staršia judikatúra (R 19/1967) a znamená, že každému spoluvlastníkovi patrí ideálna časť predmetu spoluvlastníctva, zodpovedajúca jeho podielu, a to bez ohľadu na to, či je alebo nie je spoločná vec fakticky deliteľná, prípadne či ide o súbor viacerých vecí.^[2] Pri ideálnom spoluvlastníctve tak každý zo spoluvlastníkov vykonáva práva a povinnosti k celej veci v rozsahu svojho ideálneho podielu, a to spoločne s ostatnými spoluvlastníkmi.^[3]

Podľa ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. Vychádzajúc z tohto ustanovenia je zrejmé, že platná právna úprava nepozná tzv. delené spoluvlastníctvo, t. j. také, pri ktorom by z titulu spoluvlastníctva patrilo jednotlivým spoluvlastníkom právo výlučne disponovať určitou reálne oddelenou časťou veci.^[4] Na to, aby podieloví spoluvlastníci mohli nakladať s jej reálnou

časťou, sa vyžaduje zrušenie spoluvlastníctva niektorým zo spôsobov uvedených v ustanovení § 141 a 142 Občianskeho zákonníka. Ani prípadná existencia dohody o užívaní určitých vydelených častí veci (nehnuteľnosti) jednotlivými spoluvlastníkmi totiž nemôže ovplyvniť ich postavenie spoluvlastníkov vo vzťahu k častiam nehnuteľnosti, ktoré neužívajú.^[5]

Právo užívať vec, ktorá patrí vlastníkovi, prislúcha pri podielovom spoluvlastníctve všetkým spoluvlastníkom spoločne, pričom oprávnená „miera/rozsah“ užívania každého spoluvlastníka by mala zodpovedať veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu.

Za tohto stavu je v prvom rade vecou spoluvlastníkov, aby sa o spôsobe užívania spoločnej veci dohodli. Ak sa dohoda nedosiahne, potom o hospodárení so spoločnou vecou rozhoduje väčšina, počítaná podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov.^[6] Ak sa dohoda, resp. väčšina v hlasovaní nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd. Za uzavretie konkludentnej dohody nemožno automaticky považovať dlhodobé užívanie veci niektorým zo spoluvlastníkov. Bude tomu tak len v prípade, ak je takéto užívanie veci podľa všetkých okolností zjavne výrazom uváženej vôle všetkých spoluvlastníkov vzájomnou dohodou upraviť užívanie spoločnej veci a nielen dlhodobým faktickým stavom, ktorý prípadne porušuje práva niektorého spoluvlastníka.^[7]

II. Právne posúdenie nároku na primeranú náhradu za „neužívanie“ spoluvlastníckeho podielu

Súdna prax v minulosti nebola jednotná v tom, či nárok spoluvlastníka, ktorý „neužíva svoj spoluvlastnícky podiel“, voči spoluvlastníkovi, ktorý vec, vrátane „neužívaného spoluvlastníckeho podielu“ iného spoluvlastníka užíva, je bezdôvodným obohatením v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, alebo či vyplýva priamo z povahy a z podstaty podielového spoluvlastníctva (§ 137 Občianskeho zákonníka).

Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR dňa 06.12.2010 prejednávalo návrh stanoviska k uvedenému problému s návrhom právnej vety, podľa ktorej nárok spoluvlastníka na náhradu za „neužívanie podielu“ voči spoluvlastníkovi, užívajúcemu spoločnú vec nad rozsah jeho podielu, je nárokom z bezdôvodného obohatenia. Stanovisko **nebolo prijaté**, resp. bolo odložené. Proti navrhovanému stanovisku boli vznesené viaceré argumenty. Podľa právnej teórie je totiž bezdôvodné obohatenie jedným z právnych dôvodov vzniku záväzkov a je teda samostatným zaväzovacím dôvodom. Záväzok z bezdôvodného obohatenia však vzniká iba v prípade, že medzi účastníkmi neexistuje iný právny vzťah, v rámci ktorého osobitná právna norma ukladá povinnosť, ktorá smeruje v zásade k rovnakému cieľu (v posudzovanom prípade existuje vzťah z podielového spoluvlastníctva).^[8] Právo podielového spoluvlastníka podieľať sa na úžitku zo spoločnej veci v rozsahu svojho podielu, resp. právo na peňažnú náhradu za časť (hodnotu) tohto úžitku v rozsahu zodpovedajúcej jeho podielu v prípade, ak tento úžitok nemožno rozdeliť (čo je aj v prípade užívania spoločnej veci druhým spoluvlastníkom alebo ostatnými spoluvlastníkmi), je preto právom vyplývajúcim z právneho vzťahu spoluvlastníctva, konkrétne z ustanovení § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 123 Občianskeho zákonníka.

Podľa nášho názoru – spoluvlastník, ktorý sám užíva celú vec, ak sa chce vyhnúť negatívnym právnym následkom voči sebe samému, musí sa na užívaní veci buď dohodnúť s ostatnými spoluvlastníkmi, pričom dohoda má obsahovať aj súvisiace podmienky užívania, vrátane odplatnosti, prípadne bezodplatnosti, alebo tieto otázky musia vyplývať z hlasovania spoluvlastníkov o hospodárení so

spoločnou vecou, prípadne z rozhodnutia orgánu verejnej moci (súdu). Spôsob jeho právom aprobovaného správania pri užívaní spoločnej veci je teda v zásade podmienený dohodou (resp. výsledkom hlasovania spoluvlastníkov), ktoré môžu ostatní spoluvlastníci z rozličných dôvodov mariť (napr. aj preto, že nesúhlasia s väčšinovým rozhodnutím o užívaní veci niektorým zo spoluvlastníkov, alebo nesúhlasia s výškou náhrady a pod.). Ak sa spoluvlastník nebude ochotný sporiť s ostatnými spoluvlastníkmi a bude mať skôr snahu vyhnúť sa svojej zodpovednosti voči ostatným spoluvlastníkom a ich prípadným nárokom voči nemu, neostane mu pravdepodobne iné než spoločnú vec neužívať, čo je však v rozpore s právne akceptovanou možnosťou rozhodnúť o užívaní spoločnej veci napr. aj väčšinovým rozhodnutím spoluvlastníkov. Na jednej strane treba mať na zreteli, že dohoda o náhrade za užívanie celej spoločnej veci nemusí byť súčasťou väčšinového rozhodnutia o spôsobe užívania spoločnej veci, no na druhej strane pri jej neuzatvorení hrozí následok, že ostatní spoluvlastníci vynesú voči spoluvlastníkovi, ktorý vec reálne užíva, dodatočné nároky, týkajúce sa náhrady za užívanie celej veci na ich úkor. Tým sa fakticky stráca logický argument pre záver, podľa ktorého súčasťou dohody/hlasovania o užívaní celej veci nemusí byť zároveň dohoda o náhrade za takéto užívanie.

Podľa stavu *de lege lata* teda platí, že právo užívať vec zo strany spoluvlastníka/-ov vyplýva zo samotného spoluvlastníckeho vzťahu, ktorý musí byť daný (musí existovať). Ak preto niektorý zo spoluvlastníkov neužíva vec v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu a na druhej strane, túto vec užíva iný spoluvlastník/-ci nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, malo by mu vzniknúť právo žiadať od ostatných spoluvlastníkov náhradu. Toto právo je majetkovej povahy, ktoré sa premlčí v trojročnej všeobecnej premlčacej dobe podľa [§ 101 Občianskeho zákonníka](#).^[9] Uvedený nárok preto nemožno, podľa nášho názoru, právne kvalifikovať ako nárok z bezdôvodného obohatenia. Ustanovenia o bezdôvodnom obohatení majú v tomto prípade len podpornú povahu a ich použitie nemožno preto automaticky rozširovať na práva spoluvlastníkov, keďže tieto regulujú osobitné zákonné ustanovenia. V prípade práva podielového spoluvlastníka na náhradu za to, že neužíva spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu, nie je, podľa nášho názoru, splnená ani jedna zo skutkových podstát vzniku bezdôvodného obohatenia.^[10] Skutočnosť, že táto úvaha je správna, potvrdzuje aj samotná súdna prax, ktorá sa s ňou postupne stotožnila a opačný právny názor, podľa ktorého je tento nárok bezdôvodným obohatením, je skôr výnimočný.^[11]

V praxi sa však stretneme aj s ojedinelým názorom, podľa ktorého tomu spoluvlastníkovi, ktorý deklaruje nezáujem o užívanie spoločnej veci, právo na primeranú náhradu vôbec nevzniká. Argumentácia „nezájmom“ spoluvlastníka o danú vec, býva najčastejšou argumentáciu žalovaných v danom type sporu. V niektorých prípadoch sa súdy (aj keď výnimočne) s uvedeným názorom stotožnili a nárok na primeranú náhradu spoluvlastníkovi v situáciách, ak sám žalobca priznal, že vec užívať nechce, nepriznali. S takýmito názormi sa však nemožno bez ďalšieho stotožniť, mohli by sme sa k nemu dopracovať pravdepodobne iba v prípade, ak by sa z konkrétneho správania spoluvlastníka, ktorý vec neužíva, dal jednoznačne vyvodiť záver, že spoluvlastník má v úmysle sa svojho práva vzdať. Nárok na primeranú náhradu za neužívanie spoluvlastníckeho podielu totiž vyplýva z obsahu vlastníckeho práva a mohol by predstavovať *akúsi kompenzáciu* za užívanie cudzej veci, ktorú by sme mohli analogicky pripodobniť k inštitútu nájmu a k plateniu nájomného. Ak by vec nebola užívaná žiadnym zo spoluvlastníkov, bolo by možné (čo i len teoreticky) totiž uvažovať o tom, že spoluvlastníci spoločnú vec prenajmú. Ak je niektorý zo spoločníkov, prípadne aj všetci spoluvlastníci súčasne, vylúčený z užívania spoločnej veci (často je nereálne, aby sa vzhľadom na povahu veci, veľkosť podielov,

počet spoluvlastníkov a účelnosť využitia podieľali všetci spoluvlastníci na užívaní), mal by mať právo na ekvivalentnú peňažnú náhradu za takéto užívanie, samozrejme za predpokladu, že o náhradu bude mať on sám záujem, t. j. z jeho výslovného alebo konkludentného správania nevyplynie, že súhlasí s užívaním veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu aj bez poskytnutia náhrady reálnym užívateľom veci. Na druhej strane – povinnosti poskytnúť náhradu za užívanie celej veci by sa tak mohol zbaviť len ten spoluvlastník, ktorý užíva vec bezplatne so súhlasom ostatných spoluvlastníkov.^[12] Takýto súhlas však nemožno vyvodiť len z toho, že sa spoluvlastník nedomáha užívania veci, neprejavil záujem o užívanie a neprejavil ani nesúhlas s bezodplatným užívaním nehnuteľností spoluvlastníkom v celom rozsahu. Právne irelevantná by mala byť aj skutočnosť, že spoluvlastník, požadujúci náhradu, neužíval spoločnú vec dobrovoľne.^[13]

III. Dôvodnosť práva na náhradu za „neužívanie spoločnej nehnuteľnosti“

Z ustálenej (väčšinovej) rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že pri posudzovaní nároku spoluvlastníka na náhradu za „neužívanie“ spoločnej veci súdy skúmajú viaceré skutočnosti, ktoré uvádzame nižšie, pričom nárok nepriznajú iba v prípade, ak nenastane žiadna z nich.

A) Spoluvlastník bráni inému spoluvlastníkovi v užívaní veci

Najčastejšou formou bránenia v užívaní spoločnej veci je neodovzdanie (zadržiavanie) kľúčov spoluvlastníkovi zo strany iného spoluvlastníka, a to ani napriek množstvu jeho žiadostí.

Aj konštantná judikatúra výslovne uvádza, že už samotné neodovzdanie spoločnej veci vlastníkovi má za následok vznik nároku na primeranú náhradu (vo výške obvyklého nájomného) bez ohľadu na to, či a ako často podielový spoluvlastník nehnuteľnosť užíva.

Inými slovami, nie je teda podstatné, aby aktuálny vlastník pravidelne zisťoval, kto v nehnuteľnosti je a čo tam robí.

B) Nehnuteľnosť je/nie je možné rozdeliť

Ak súd dospeje k záveru, že všetci spoluvlastníci majú prístup k spoločnej veci, t. j. spoluvlastníkovi, ktorý neužíva spoločnú vec nikto nebráni v jej užívaní, zaoberá sa otázkou, či je možná reálna del'ba spoločnej veci (nehnuteľnosti). Ak tomu tak nie je, t. j. **reálna del'ba nehnuteľnej veci nie je dobre možná**, súd skúma, kto spoločnú vec reálne užíva, resp. či ju užíva vôbec niekto (neskúma ani frekvenciu a ani spôsob užívania). Ak súd zistí, že nehnuteľnosť užíva len niektorý zo spoluvlastníkov, zvyčajne dospeje k záveru, že ostatným spoluvlastníkom vzniká nárok na primeranú náhradu voči tomu spoluvlastníkovi, ktorý spoločnú vec skutočne užíva.^[14]

Ak však súd zistí, že spoluvlastníkovi sa nebráni v užívaní spoločnej veci a zároveň že nehnuteľnosť je **reálne deliteľná** a neobsahuje žiadnu uzáveru (napr. oplotenie, kľúče, pes), súd skúma aj rozsah užívania. Teda, či **spoluvlastník užíva len časť veci v rozsahu neprevyšujúcom jeho spoluvlastnícky podiel, pretože v takomto prípade nič nebráni druhému spoluvlastníkovi, aby sa tiež podieľal na svojom užívacom oprávnení v rozsahu svojho podielu a to užívaním zostávajúcej časti veci.**^[15] Typickým príkladom sú časti pozemkov neoddelené oplotením, kedy diel parcely môže byť predmetom nakladania (právných vzťahov).^[16]

IV. Závěry *de lege ferenda*

Právna úprava vymedzená v Občianskom zákonníku *expressis verbis* nevymedzuje právo na primeranú náhradu za neužívanie spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom, ani na vydanie bezdôvodného obohatenia ako právny následok užívania cudzej veci bez právneho dôvodu. Práve nedostatočnosť hmotnoprávnej úpravy spôsobuje určité komplikácie v procese aplikácie práva pri rozhodovaní o dôvodnosti nároku. V rámci návrhov *de lege ferenda*, navrhujeme, aby bol tento nárok súčasťou paragrafového znenia Občianskeho zákonníka.

Do istej miery sme sa stotožnili s navrhovaným ustanovením § 164 v rámci prvej pracovnej verzie návrhu nového Občianskeho zákonníka, odovzdaného dňa 16.09.2015, podľa ktorého:

(1) Ak v dôsledku prijatia väčšinového rozhodnutia spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou dôjde k úplnému alebo čiastočnému vylúčeniu niektorého zo spoluvlastníkov z užívania veci, patrí vylúčenému spoluvlastníkovi primeraná náhrada. Ak nedôjde k dohode, určí jej výšku súd.

(2) Ak spoluvlastník bez právneho dôvodu, najmä bez súhlasu väčšiny spoluvlastníkov, bez dohody spoluvlastníkov alebo bez rozhodnutia súdu užíva spoločnú vec nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, je povinný vydať ostatným spoluvlastníkom to, o čo sa takýmto užívaním obohatil.

Z uvedeného je zrejmé, že systematicky je autor odovzdanej verzie návrhu nového Občianskeho zákonníka toho názoru, že právo na primeranú náhradu v odseku 1 chápe ako nárok vyplývajúci zo zákona a v odseku 2 ako právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. To by v praxi znamenalo, že ak užíva vec väčšinový vlastník, pôjde o nárok vyplývajúci zo zákona, ktorý sa premlčí v rámci 3 ročnej premlčacej doby. V ostatných prípadoch by tento nárok predstavoval nárok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia, s 2 ročnou subjektívnou premlčacou dobou a 3 ročnou objektívnou premlčacou dobou. Podľa nášho názoru je však vhodnejšie, ak by sa oba nároky riadili rovnakým režimom a oba by vyplývali zo zákona, čo by právnu úpravu zjednodušilo.

Odsek 2 uvedeného návrhu by sme preto odporučili upraviť nasledovne:

Ak spoluvlastník bez právneho dôvodu, najmä bez súhlasu väčšiny spoluvlastníkov, bez dohody spoluvlastníkov alebo bez rozhodnutia súdu užíva spoločnú deliteľnú vec nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, prípadne užíva vec nedeliteľnú, alebo ak inému spoluvlastníkovi v užívaní bráni, prípadne ju vlastníkovi neodovzdá, alebo ju neurobí vlastníkovi prístupnou, je povinný poskytnúť ostatným spoluvlastníkom primeranú náhradu.

Uvedený návrh však napriek uvedenému hodnotíme kladne a predstavuje výrazne vhodnejšiu úpravu, akou je tá súčasná.

Použité informačné zdroje

BABIAKOVÁ, E. 2007. Podielové spoluvlastníctvo –aktívna vecná legitímácia na ochranu vlastníckeho práva: Občianske právo. In: *Zo súdnej praxe*, ISSN 1335-177X, 2007, roč. 12, č.5.

CIRÁK, J. a kol. 2009. *Občianske právo s vysvetlivkami (Komentár)*, 1. až 4. Zväzok, Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2009, ISBN: 80-88715-07-5 (ASPI)

FABIANOVÁ, Zuzana. 2013. K právnej kvalifikácii náhrady z a užívanie spoločnej veci podielovým spoluvlastníkom nad rámec jeho spoluvlastníckeho po dielu. In: *Bulletin slovenskej advokácie*. ISSN 1335-1079, 2013, Roč. 19, č. 1-2, s. 50-51.

FEČÍK, Marián. 2010. Diel parcely v právnych vzťahoch. In: *Justičná revue*. ISSN 1335-6461, 2010, Roč. 62, č. 8-9, s. 911 – 922.

FEKETE, I. 2012. *Občiansky zákonník: prehľadný komentár*, Bratislava : Epos, 2012. ISBN 978-80-8057-972-2

FEKETEOVÁ, Martina. 2009. Michal Králík: Podílové spoluvlastníctví v občanském zákoníku. In: *Justičná revue*. ISSN 1335-6461. 2009, roč. 61, č. 1, s. 154-156

HORVÁTH, E. 2014. *Judikatura vo veciach podielového spoluvlastníctva*, 2. prepracované a doplnené vydanie Bratislava : Wolters Kluwer, 2014, ISBN: 978-80-8078-592-5

KRÁLIK, Michal. 2011. *Podílové spoluvlastníctví v občanském zákoníku*. 2. vyd. Praha: C.H.Beck, 2011. 516 s. ISBN 978-80-7400-400-1.

KRÁLIK, Michal. 2008. Podílové spoluvlastníctví a dobré mravy v současné právní praxi. In: *Právní rádce*. ISSN 1210-4817. 2008, roč. 16, č. 9, s. 12-16

KRÁLIK, Michal. 2007. Historický a teoretický úvod do problematiky podílového spoluvlastníctví. In: *Právní rozhledy*. ISSN 1210-6410. 2007, roč. 15, č. 21, s. 765-775

LAZAR, J. a kol. 2010. *Občianske právo hmotné*. 1. vydanie Bratislava : IURA EDITION, spol. s r.o., 2010, ISBN 978-80-8078-346-4.

LAZAR, J. a kol. 2014. *Občianske právo hmotné*. 1. zväzok 1. vydanie. Bratislava: IURIS LIBRI, spol. s r. o., 2014, ISBN 978-80-89635-08-5.

LAZAR, J. a kol. 2018. *Občianske právo hmotné*. 2 vyd. Bratislava: Iuris Libri, 2018, ISBN. 978-80-89635-35-1

SPÁČIL, Jiří. 2013. Dohoda o hospodaření se společnou věcí uzavřená budoucími spoluvlastníky. In: *Soudní rozhledy*. ISSN 1211-4405. 2013, roč. 19, č. 1, s. 18-19.

SVOBODA, J. a kol. 2005. *Občiansky zákonník. Komentár*, 5. vydanie. Bratislava : Eurounion, 2005.s. ISBN

ŠTEVČEK, M., DULAK, A., BAJÁNKOVÁ, J., FEČÍK M., SEDLAČKO, F., TOMAŠOVIČ, M. a kol. 2019. *Občiansky zákonník I. § 1 – 450. Komentár*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. 1754 s. ISBN 978-80-7400-770-5

VOJČÍK P. a kolektív. 2009. *Občiansky zákonník, Stručný komentár*, druhé doplnené a prepracované vydanie. Bratislava : IURA EDITION, spol. s.r.o., 2009. ISBN 978-80-8078-249-8.

VOJČÍK, P.; a kol. 2010. *Občiansky zákonník so stručným komentárom*. 3. doplnené a prepracované vydanie. § 1 – 880. Bratislava : IURA EDITION, spol. s. r. o., 2010. 1282 s. ISBN 978-80-8078-368-6.

Paragrafové znenie prvej pracovnej verzie návrhu nového Občianskeho zákonníka, odovzdaného dňa 16.09.2015, pod vedením prof. JUDr. Antona Dulaka, PhD., dostupné IN:

<https://www.najpravo.sk/clanky/paragrafove-znenie-prvej-pracovnej-verzie-navrhu-noveho-obcianskeho-zakonnika.html>; k 15.11.2021

Najvyšší súd ČR, sp. zn. 33 Odo 355/2005

Rozhodnutie Krajského súdu Košice, sp. zn. 5Co/5/2016

Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Cdo 184/2010

Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. [4 Cdo 298/2008](#)

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 3 Cdo 218/2017

Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/184/2010

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 26Cdo 3206/2006

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 3109/2005

Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. mája 2000, sp. zn. 2 Cdo 141/99

[R 25/1986](#)

Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 33 Odo 355/2005

Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 28 Cdo 1213/1999

Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 31 Cdo 503/2011

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/185/2018

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, 5 Cdo 8/2009

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4 Cdo 55/2009

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, 8Cdo/186/2018

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, 3 Cdo 252/2007

Rozhodnutie Krajského súdu Nitra, sp. zn. 7Co/366/2014

Rozsudok Krajského súdu Trnava, 10Co/315/2017

Rozsudok Krajského súdu Žilina, 6Co/106/2018

Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1Co/16/2006

R 19/2001, Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek

Poznámky pod čiarou

[1] LAZAR, J.; a kol. Občianske právo hmotné. 1. zväzok 1. vydanie. Bratislava: IURIS LIBRI, spol. s. r. o., 2014, ISBN 978-80-89635-08-5

[2] ŠTEVČEK, M., DULAK, A., BAJÁNKOVÁ, J., FEČÍK, M., SEDLAČKO, F., TOMAŠOVIČ, M. a kolektív.,: Občiansky zákonník I, § 1 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1052

[3] Najvyšší súd ČR, sp. zn. 33 Odo 355/2005

[4] CIRÁK J., a kol., Občianske právo s vysvetlivkami (Komentár), 1. až 4. zväzok, Wolters Kluwer s.r.o., 2009, ISBN: 80-88715-07-5 (ASPI)

[5] LAZAR, J. a kol. Občianske právo hmotné. 2 vyd. Bratislava : Iuris Libri, 2018, ISBN: 978-80-89635-35-1

[6] FEKETE, I. Občiansky zákonník: prehľadný komentár, Bratislava : Epos, 2012., ISBN 978-80-8057-972-2

[7] Rozhodnutie Krajského súdu Košice, sp. zn. 5Co/5/2016

[8] FABIANOVÁ, Z.: K právnej kvalifikácii náhrady z a užívanie spoločnej veci podielovým

spoluvlastníkom nad rámec jeho spoluvlastníckeho po dielu.- In: Bulletin slovenskej advokácie, ISSN 1335-1079.- Roč. 19, č. 1-2 (2013), s. 50-51

[9] Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 277/2009

[10] Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. [4 Cdo 298/2008](#)

[11] *Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Odo 85/2002*

[12] Rozhodnutie Krajského súdu Nitra, sp. zn. 7Co/366/2014

[13] Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 3 Cdo 218/2017

[14] Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 3 Cdo 218/2017

Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 28 Cdo 1213/1999

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/185/2018

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 3 Cdo 252/2007

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 4 Cdo 55/2009

[15] Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/184/2010

[16] FEČÍK, Marián: Diel parcely v právnych vzťahoch.- In: Justičná revue.- ISSN 1335-6461.- Roč. 62, č. 8-9 (2010), s. 911 – 922